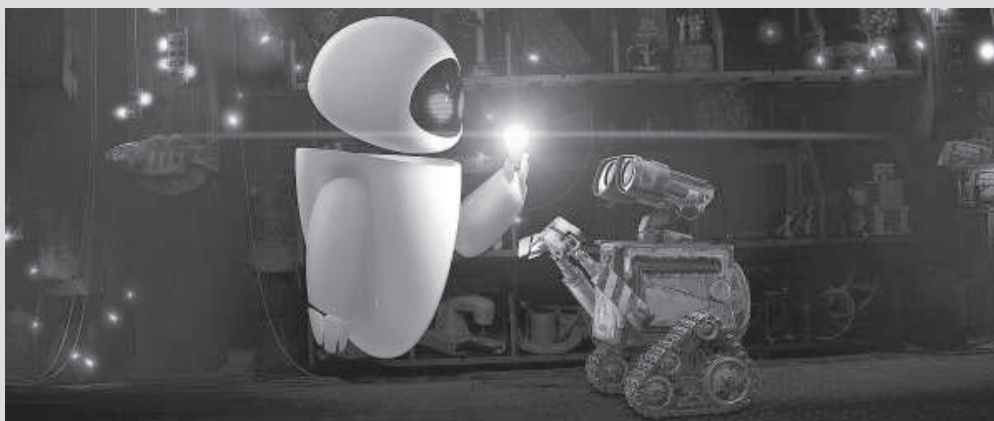

Wall-E

แม้โลกวิกฤติ แต่มนุษย์ต้องไม่สิ้นหวัง...

Wall - E ผลงานการ์ตูนเรื่องยาวลำดับที่เก้าของสตูดิโอพิกซาร์ หลังจากที่เมื่อกว่าสิบปีก่อนพวกเขาเคยทำให้ทั้งโลกต้องกล่าวขานถึงด้วยผลงานแอนิเมชันการ์ตูนขนาดยาวที่สร้างจากคอมพิวเตอร์เรื่องแรกของโลกคือ Toy Story (๑๙๙๕) โดยที่หนึ่งล่าสุดของพวกเขายังคงเป็นการผจญภัยของคู่ที่ตรงข้าม ของความเก่ากับความใหม่แต่ต้องมาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน ก่อเกิดเป็นมิตรภาพ ความรัก ความเข้าใจ และเป็นการทำให้สิ่งไม่มีชีวิต มามีชีวิต เคลื่อนไหวได้ มีอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดไม่ต่างจากมนุษย์

ใน Toy Story ทั้งสองภาคคือมิตรภาพที่ก่อเกิดระหว่าง วู้ดดี้ ตุ๊กตานายอำเภอความขบถ กับ ตุ๊กตามนุษย์อวกาศ บัซ ไลท์เยียร์ ส่วน Wall-E เล่าเรื่องราวโลกอนาคต ปี ๒๙๐๐ ที่สะท้อนให้เห็นความหายนะของมนุษยชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์เอง โดยมีตัวเอกของเรื่องชื่อเดียวกับหนัง ชื่อของเขาเป็นตัวย่อของคำว่า Waste Allocation Load Lifter - Earth Class เขาคือหุ่นยนต์กำจัดขยะ เคลื่อนที่ด้วยสายพาน มีหัวเหมือนกล่องส่งทางไกล และชาร์ตแบตเตอรี่จากพลังงานแสงอาทิตย์ โลกในอีก ๗๐๐ ปีข้างหน้า นั้น แม้

ความเจริญด้านวัตถุจะพัฒนาไปถึงขีดสุด แต่โลกก็ปนเปื้อนด้วยสารพิษต่างๆ มากมาย จนมนุษย์มีอาจใช้ชีวิตอยู่ได้อีกต่อไป ผู้คนอพยพไปอยู่ในยานอวกาศขนาดยักษ์ที่ชื่อ แอ็กเซียม และแม้จะผ่านไปหลายร้อยปีแล้ว แต่วอลล์ อี หุ่นยนต์ตัวสุดท้ายที่ถูกทิ้งบนโลกก็ยังคงทำงานชื่อสตั๊ดต่อหน้าที่ ออกไปกำจัดขยะแห่งโลกบริโคโนนิยม ทุกๆ วันเขาเก็บขยะเข้ามาในท้องแล้วอัดให้เป็นแท่งสี่เหลี่ยม กองสูงเป็นตึกระฟ้า โดยสิ่งมีชีวิตเดียวที่เป็นเพื่อนแก้เหงาคือแมลงสาบตัวหนึ่ง

นอกจากจะเก็บขยะแล้ว วอลล์ อี ยังชอบสะสมของกระจุกกระจิกต่างๆ ที่เป็นสิ่งสะท้อนยุคสมัยที่ผ่านมา เช่น แท่งสี่เหลี่ยมรูปค้อนได้รอบด้าน ของเล่นยอดนิยมในยุค'๘๐ s วิดีโอเกมส์ของอาตาริ โดยเฉพาะม้วนวิดีโอหนังเพลงรักโรแมนติกเรื่อง Hello Dolly (1969) ที่ว่างเมื่อไรเขาเป็นต้องมาเปิดดูผ่านเครื่องไอพอด และหนังเรื่องนี้นี่เองที่ทำให้เขาเห็นความสวยงาม อบอุ่นของความรักระหว่างชายหนุ่ม-หญิงสาว ที่มีส่วนช่วยคลายความเหงาเดียวดาย จึงไม่ใช่เรื่องเหนือความคาดคิดแต่อย่างใด เมื่อมนุษย์ส่งหุ่นยนต์ชาวสะอาดที่ชื่อ Eve (Extra Terrestrial Vegetation Evaluator) ออกมา

แสวงหาว่ามีสิ่งมีชีวิตหรือต้นไม้ขึ้นบนโลกแล้วหรือยัง วอลล์ อี ตกหลุมรักหุ่นยนต์ตัวนี้ทันที และเมื่อวอลล์ อี โขวให้เธอดูต้นไม้ต้นเล็กๆ ที่ขึ้นอยู่ในดินที่อยู่ในรองเท้าบูต ภารกิจของอีพีก็สิ้นสุดลงต้องกลับไปยังยานเอกซิมม โดยวอลล์ อี ไล่ตามหัวใจของเขาไปด้วย

Wall-E เป็นผลงานกำกับของ แอนดรูว์ สแตนตัน โดยเขาร่วมเขียนบทกับ จิม เรียร์ดอน (กำกับการ์ตูนซีรีส์ครอบครัว The Simpsons มากมายหลายตอน) ผลงานที่สร้างชื่อที่สุดของสแตนตัน โดยทำหน้าที่กำกับและเขียนบทคือ Finding Nemo (๒๐๐๓) ที่เป็นเจ้าของรางวัลออสการ์อนิเมชันเรื่องยาวยอดเยี่ยมในปีนั้นด้วย ในผลงานทุกเรื่องที่ผ่านมาของพิทซาร์เต็มเปี่ยมด้วยความสวยงามของภาพ สีสด ความสมจริง ฉากแอ็กชันสนุกสนาน คนดูได้เอาใจช่วยตัวละคร มุขตลกสะอาดๆ ที่สอดแทรกอยู่ตลอดเรื่อง และสิ่งที่สตูดิโอสร้างอนิเมชันแห่งนี้ไม่เคยลืมก็คือเรื่องของบทหนัง โดยเฉพาะเนื้อหาละเอียดถี่ๆ สะกิดใจผู้ใหญ่ ที่ใส่เข้ามาอย่างไม่ยัดเยียด แต่กลมกลืนกับเรื่อง ด้วยประเด็นที่แหลมคม ซาบซึ้งตรึงใจ และมีความสมดุลระหว่างความสนุกสนานกับเนื้อหาละเอียดถี่ๆ

จากผลงานกำกับเรื่องก่อนของสแตนตัน นอกจากเนื้อหาละเอียดถี่ระหว่างพ่อกับลูกคือ ปลาการ์ตูน มาร์ลิน กับ นีโม่ และ มาร์ลิน กับ ดอร์รี่ - ปลาสีฟ้าที่มีความจำล้นมากๆ หนังยังมีส่วนช่วยให้เรารักสรรพชีวิตอันหลากหลายในท้องทะเล ด้วยภาพสีสดได้ทะเลอันงดงาม และเน้นย้ำประเด็นที่ว่า ปลาทะเลควรอยู่ในท้องทะเลอันกว้างใหญ่ไพศาล การจับปลาทะเลมาเลี้ยงไว้ในตู้กระจกที่คับแคบ จึงไม่ต่างจากการ

ทารุณกรรมสัตว์ มาถึง Wall-E ผลงานล่าสุดของเขาก็ยังคงไม่สร้างความผิดหวังให้กับแฟนหนังพิทซาร์ทั้งรุ่นเล็กรุ่นใหญ่ ความสนุกสนานบันเทิง ความสวยงามสมจริงของภาพ มิให้เรารู้สึกเต็มอิมตั้งแต่การ์ตูนสั้นปะหน้าหนังทุกเรื่องของพิทซาร์ คราวนี้ชื่อเรื่อง Presto เรื่องราวของนักมายากลกับเจ้ากระต่ายจอมซน

โดยในส่วนของเนื้อหาละเอียดถี่ วอลล์ อี ก็มีได้เบาบางแต่อย่างใด มีแค่คิดมุมมองให้ผู้ชมกลับไปต่อยอดได้มากมาย นับตั้งแต่การสะท้อนถึงความรักใส่ชื่อบริษัท ทำทุกอย่างเพื่อผู้ที่ตนรัก และติดตามเธอไปทุกๆ ที่ที่ไม่ได้รู้เลยว่าจะไปสิ้นสุดที่ใด และไม่สนใจว่าตัวเองจะได้รับการภัยอันตรายอย่างไรหรือไม่ เช่นที่วอลล์ อี มีนั้นหาได้ยากยิ่งในมนุษย์สักคน

แม้เป็นอนิเมชันซึ่งกลุ่มเป้าหมายหลักคือเด็ก แต่พิทซาร์ทำการ์ตูนโดยคิดถึงผู้ชมที่เป็นผู้ใหญ่เช่นกัน หนึ่งกล่าหาญในการนำเสนอที่แทบไม่มีบทพูดภาษามนุษย์เลยในช่วง ๔๐ นาทีแรก แต่สื่อสารด้วยภาพ ท่าทาง เสียงของหุ่นยนต์วอลล์ อี แต่ก็ช่วยสะท้อนความเปลี่ยนแปลงหลายร้อยปีของหุ่นตัวนี้ได้เป็นอย่างดี และการสะท้อนภาพโลกในอนาคตในสภาพเลวร้ายเสื่อมโทรม ธรรมชาติถูกทำลาย มนุษย์อยู่อย่างไม่มีความสุขแบบ Dystopia (โลกอนาคตในภาพหม่นเศร้ายังพบได้ในหนังอีกหลายเรื่อง ได้แก่เรื่อง ๑๙๘๔ ที่สร้างจากนิยายชื่อดังของ จอร์จ ออร์เวลล์ รวมไปถึงเรื่อง Blade Runner ของริดลีย์ สก็อตต์) หนึ่งบอกเราไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นเพราะการบริโภคนิยม ใช้ทรัพยากรโลกอย่างไม่รู้จักยั้งคิด ผ่านการดำเนินงานของบริษัท Buy N Large ที่ครอบงำในทุกกิจกรรมของมนุษย์ทุกอย่าง จนในที่สุดโลกเต็มไปด้วยสารพิษ แม้มนุษย์จะหาทางแก้ไขวิกฤติ

ด้วยการอพยพผู้คนไปอยู่บนยานแอกเซียม ล่องลอยไปในอวกาศ แต่ชีวิตบนยานลำนั้นเป็นเพียงการอยู่ไปวันๆ อย่างไรก็ตาม ชีวิตที่จริง เพราะแต่ละวันถูกตั้งโปรแกรมไว้ตลอดด้วยคอมพิวเตอร์ อยู่แต่ในโลกเสมือนจริง โดยที่มนุษย์ไม่ต้องใช้ความคิด การตัดสินใจใดๆ แต่งตัวเหมือนกัน กินอาหารสำเร็จรูปแบบเดียวกัน ทั้งผู้ชายและผู้หญิงกลายเป็นคนอ้วน แขนหดสั้น ขาลีบ เพราะวันๆ อยู่แต่บนเก้าอี้ที่บังคับไปไหนมาไหนก็ได้ มนุษย์ไม่ต้องใช้เท้าเดินอีกต่อไป จะทำอะไรก็มีหุ่นยนต์คอยรับใช้ตั้งแต่ตื่นนอน และมนุษย์ไม่เคยแม้แต่สัมผัสว่าดินเป็นเช่นไรมาหลายร้อยปีแล้ว ดินจากโลกที่ติดตัวมากับบอลลูน อี จึงกลายเป็นแค่สิ่งปนเปื้อนจากภายนอก

การค้นพบต้นไม้ต้นเล็กๆ ของอีฟจึงเป็นเสมือนจุดประกายความหวังของมนุษย์ที่รอคอยกันมาหลายร้อยปีที่จะได้กลับไปยังโลก บ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขา กลับไปสัมผัสพื้นดิน ลงมือทำเกษตรกรรม อยู่กับธรรมชาติ แสงแดด สายลม ฝนที่โปรยปราย ที่สัมผัสจับต้องได้ หลุดพ้นไปจากมายาภาพที่เห็นอยู่แค่จอมอนิเตอร์ ได้กลับมาปฏิบัติสัมพันธ์ สังสรรค์กัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่บนเก้าอี้ของตัวเอง อย่างที่กัปตันยานแอกเซียมประกาศก้องว่า "I don't want to survive. I want to live." ในตอนที่มนุษย์ได้กลับบ้าน เราจึงได้ยินเพลงไพเราะ เนื้อหาตรงมาของปีเตอร์ กาเบรียล ที่ชื่อว่า "Down to Earth" ท่อนคอรัสบรรยายไว้อย่างงดงามว่า

"we're comin down to the ground. There's no better place to go. We've got snow upon the mountains. We've got rivers down below ...we've coming down to the ground to hear the birds sing in the trees and the land will be looked after. We'll send the seeds out in the breeze..."

"เรากำลังกลับไปสู่พื้นโลก ไม่มีสถานที่ใดจะดีกว่านี้อีกแล้ว โลกของเราที่มีหิมะปกคลุมขุนเขา เบื้องล่างมีแม่น้ำไหลเอื่อยเรากำลังลงสู่พื้นโลกที่เราจะได้ยินเสียงนกร้องบนต้นไม้ และมีผืนดินที่เราจะต้องช่วยกันดูแลรักษา และจะปล่อยเมล็ดพันธุ์พืชให้ปลิดปลิวไปกับสายลมแผ่วเบา"

แม้จะเริ่มเรื่องด้วยหายนะของมนุษยชาติ แต่หนังก็จบลงอย่างให้ความหวัง หลังจากที่เฝ้ารอมา ๓๐๐ ปี โลกเริ่มฟื้นฟูสภาพ เริ่มเห็นสีเขียวของต้นไม้ และยังไม่สายที่มนุษย์จะมาช่วยกันแก้วิกฤติทางธรรมชาติที่กำลังเผชิญอยู่ มาช่วยกันสร้างอารยธรรมแห่งมนุษยชาติกันขึ้นมาใหม่ เราจึงได้เห็นภาพช่วงขึ้นเครดิตท้ายเรื่อง ที่ย้อนให้เรากลับไปสำรวจดูว่า กว่ามนุษย์จะมีโลกที่ก้าวล้ำสะดวกสบายอย่างทุกวันนี้ เราได้ผ่านอะไรมาบ้าง ตั้งแต่ยุคหินที่สื่อสารด้วยภาพวาดบนผนังถ้ำ เรื่อยมาถึงความสวยงามของศิลปะอิมเพรสชันนิสต์ จนมาถึงโลกของเกมคอมพิวเตอร์ เพราะหน้าที่ในการช่วยกันพิทักษ์รักษาดูแลโลกของเรา จะปล่อยให้เป็นหน้าที่ของหุ่นยนต์ โดยที่มนุษย์นั่งดูตายได้อย่างไรกัน อย่างน้อยที่สุดก็ช่วยกันบริโภคแต่พอดี และมีขยะให้น้อยที่สุด...

หลังจากที่ภาวะโลกร้อน การผันผวนของสภาพอากาศ ที่เราได้รับทราบจากหนังสือและหนังเรื่อง An Inconvenient Truth กลายเป็นประเด็นสำคัญระดับประเทศ ระดับโลก กลายเป็นสิ่งที่ทุกวงการต้องพูดถึง แต่ก็ไม่ควรหยุดอยู่แค่การใช้ถุงผ้าจนกลายเป็นแฟชั่น หรือหิบบยกเรื่องโลกร้อนมาเป็นเพียงกลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดอย่างหนึ่งของสินค้า หนังสือ Wall-E มาช่วยเราตอกย้ำให้เห็นคุณค่าของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มนุษย์ไม่ควรทำร้ายธรรมชาติ จนทุกอย่างสายเกินแก้ไข เพราะมนุษย์เองก็ไม่อาจมีชีวิตอยู่อย่างสงบสุขได้อีกต่อไป ทั้งยังเตือนสติเราให้รู้จักบริโภคอย่างยั้งคิด จับจ่ายใช้สอยแต่สิ่งที่จำเป็น กลับมาเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรามี แต่ไม่นำมาใช้ประโยชน์ เพราะต่อให้เราวนขวายครอบครองวัตถุสิ่งของ เครื่องใช้ไฮเทคมากมายเท่าใด ยิ่งมีมากเท่าใดก็ไม่มีวันพอ และอีกไม่นานของมีค่าเหล่านั้นก็จะกลายเป็นขยะ เพราะความสุขที่แท้เป็นความสุขเกิดขึ้นในจิตใจ ในความรักที่มีในครอบครัว พ่อแม่พี่น้อง เพื่อนมนุษย์